

Aan: Veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek
T.a.v. het Algemeen Bestuur
Kamerlingh Onnesweg 148
1223 JN Hilversum

Betreft: Beoordeling rapport 'Variabele voertuigbezetting en de eerste vijf minuten'
Datum: 16 mei 2014
Bijlagen: - Zienswijze NVVK/OBO/veiligheidskundige beoordeling
- Analyse Ing. M.P. Lasker FIFireE
- Juridisch onderzoek variabele bezetting tankautospuits Prof. Mr. Dr. A.M. Hol
- Brief gezamenlijke vakorganisaties aan de Inspectie SZW

Geachte heer/mevrouw,

AANLEIDING

De minister van VenJ vroeg op 6 februari 2013 om een onderbouwing van uw gedachte dat de eerste aankomende eenheid van variabele voertuigbezetting de eerste vijf minuten alleen zou moeten kunnen opereren en of daarmee de veiligheid van het brandweerpersoneel niet in het geding kwam. Op dat moment was de TS2+TS4 al 9 maanden operationeel in uw regio. Uw bestuur formuleerde een onderzoeksvraag die heeft geleid tot de totstandkoming van het rapport 'Variabele voertuigbezetting en de eerste vijf minuten'.

De conclusies in het rapport hebben tot veel beroering geleid bij de brandweerkorpsen in het land, ook in uw regio. Met onze brief van 5 maart 2014 hebben wij u geïnformeerd over onze beoordeling van het rapport. Op 11 maart 2014 hebben wij in een gesprek met de korpsleiding en een afvaardiging van uw bestuur, de burgemeesters van Bussum, Wijdemeren en Weesp, afgesproken om de inhoudelijke aspecten van onze beoordeling in een apart overleg te bespreken met de onderzoekers en de korpsleiding.

SAMENVATTING EN CONCLUSIE

Dit technisch inhoudelijk gesprek heeft 28 april jongstleden plaatsgevonden. Bij dit gesprek waren ook onze adviseurs aanwezig die hun bevindingen voor hoor en wederhoor teruggekoppeld hebben met uw onderzoekers en de regionaal-commandant. Dit gesprek, de (eenzijdige) verslaglegging ervan, uw reactie in de brief van 20 maart 2014 en de reactie van de onderzoekers (d.d. 15 mei jl.) op de analyse van onze adviseur dhr. Ing. MP. Lasker FIFireE, hebben niet geleid tot gewijzigde zienswijzen. In plaats daarvan zijn onze zorgen bevestigd en toegenomen. De veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek blijkt aan geen van de drie wettelijke gestelde voorwaarden voor een andere samenstelling van de basisbrandweereenheid te voldoen.

Wij constateren dat de vakinhoudelijke motivatie voor het afwijken van de standaardbezetting niet voldoet aan professionele normen zoals die gelden voor een veilige en doeltreffende inzet van de brandweer. Aan het rapport ligt geen duidelijke visie ten aanzien van het brandweerkwerk ten grondslag en worden meerdere meer of minder ter zake doende nevenargumenten opgevoerd, die blijkbaar (moeten) leiden naar de conclusie dat het (reeds in 2010 gekozen) TS2+TS4 concept effectief, efficiënt en veilig is. Gevalideerde les- en leerstof ontbreekt en het doen van een inzet (binnenaanval) door 1 persoon zonder back-up is veiligheidskundig volstrekt onaanvaardbaar en in strijd met ieder principe van veilig en verantwoord brandweeroptreden. Van een gelijkwaardig niveau van brandweezorg is duidelijk geen sprake.

In het rapport worden 'maatgevende incidenten' beschreven waarin overduidelijk sprake is van onveilige situaties. Het is opvallend dat daarover in het rapport geen kritische noot is opgenomen. Een wettelijk verplichte actuele Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) en een Plan van Aanpak ontbreekt. Dat betekent dat de gevaren door afwijkende inzetprocedures niet zijn geïnventariseerd, noch dat daarvoor adequate risicobeperkende maatregelen zijn getroffen, aldus de Inspectie SZW, die ondertussen een handhavingstraject heeft ingezet op het overtreden van bepalingen uit de Arboret. De veiligheid en gezondheid van het brandweerpersoneel blijkt in Gooi en Vechtstreek niet te zijn geborgd.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers (VBV)

Bezoek : Larikslaan 1	Telefoon : 033 - 49 62 768	Fiscaal : 81.86.45.167
3833 AM Leusden	Fax : 033 - 49 62 777	KvK-nummer : 08168567
Post : Postbus 290	Home : www.brandweervrijwilligers.nl	Bankrekening : 61.37.43.415
3830 AG Leusden	E-mail : info@brandweervrijwilligers.nl	CMHF - Verenigingsnummer 90

Het Algemeen Bestuur van de veiligheidsregio Gooi en Vechtstreek is verantwoordelijk voor het nemen van het besluit tot een andere samenstelling van basisbrandweereenheden. Dit proces begint met een zorgvuldige inventarisatie van de risico's en het vaststellen van de noodzaak tot afwijken van de standaardbezetting. Het bespreken van de plannen met de ondernemingsraad (OR) ligt op grond van de Wet op de ondernemingsraden (WOR) en conform artikel 12 van de Arbeidsomstandighedenwet, voor de hand. Uit ons onderzoek blijkt dat het draagvlak onder de vrijwilligers gering is bij de invoering van de TS2 en TS4. Het OR advies "Invoering Variabele Voertuigbezetting (VARTAS)" van 17 december 2013 wordt door vele brandweervrijwilligers gekenmerkt als 'mosterd na de maaltijd'. Uit het OR advies blijkt eveneens dat er nog helemaal geen formeel besluit is genomen.

ANALYSE EN BEOORDELING

Het Besluit veiligheidsregio's (verder: Bvr) schrijft een minimale standaardbezetting voor en biedt het bestuur van de veiligheidsregio de mogelijkheid om beargumenteerd af te wijken van deze standaardbezetting. Teneinde onverantwoorde afwijkingsbesluiten te voorkomen is op 10 maart 2010 met alle betrokken partijen, te weten vakbonden, brancheverenigingen voor brandweer (Brandweer Nederland) en brandweervrijwilligers (VBV), bestuur en werkgevers (Veiligheidsberaad/VNG) overeenstemming bereikt over een nadere clausulering van artikel 3.1.5. van het Bvr: Bij de keuze voor een afwijking van de standaardbezetting dient aan drie voorwaarden te worden voldaan. Deze voorwaarden (dossier 31968 nr. 16) zijn in de Tweede Kamer bekrachtigd en zijn opgenomen in de Nota van toelichting van het Bvr.

Op de eerste plaats dient het afwijken te geschieden vanuit een vakinhoudelijke motivatie. Op de tweede plaats mag de keuze voor een afwijkende bezetting geen afbreuk doen aan de veiligheid en de gezondheid van het brandweerpersoneel. Het bestuur dient er als een verantwoordelijk werkgever zorg voor te dragen dat de veiligheid en de gezondheid van de werknemers is geborgd. Ook zal het bestuur, conform artikel 5 van de Arbeidsomstandighedenwet, ten aanzien van de afwijkende bezetting vast moeten leggen welke risico's deze arbeidsomstandigheden voor de werknemers met zich brengen en in deze Risico-Inventarisatie en –Evaluatie een beschrijving moeten opnemen van de gevaren en van de maatregelen waarmee de risico's worden beperkt, middels een Plan van Aanpak. Op de derde plaats moet de procedure waarin het verantwoordelijke bestuur tot een besluit komt op een zorgvuldige en ordentelijke wijze worden doorlopen.

Minister Opstelten heeft in zijn brief van 23 november 2012 aan de Tweede Kamer (dossier 29517, nr. 66) aangegeven dat de inzet van variabele voertuigbezetting mag plaatsvinden, maar alleen als aan alle voorwaarden uit de wet wordt voldaan, voorafgaand aan dat variabel uitrukken. Hij heeft dit toen nogmaals onder de aandacht van de veiligheidsregio's gebracht.

In dat licht bezien is het merkwaardig te moeten constateren dat de projectleider van het onderzoek, tevens beleidsfunctionaris en implementatiemanager variabele voertuigbezetting bij de Brandweer Gooi en Vechtstreek, deze voorwaarden niet als vertrekpunt heeft genomen maar daar zelfs volledig aan is voorbijgegaan. Hoewel in het rapport de juridische kaders worden benoemd, is de essentie ervan kennelijk niet bekend of worden deze onjuist geïnterpreteerd.

Het is ook merkwaardig dat de onderzoeksleider, tevens veiligheidkundige, arbeidshygiënist en directeur van Stichting Post Hoger Onderwijs Veiligheidskunde, volledig is voorbijgegaan aan het ontbreken van een actuele Risico-Inventarisatie en Evaluatie. Daarnaast heeft hij als lid van de Nederlandse Vereniging voor Veiligheidskunde (NVVK) in dit onderzoek om onduidelijke redenen geen gebruik gemaakt van de expertise van de NVVK Vakgroep Ongevallen bij Brandweer Optreden (OBO) voor een peerreview (collegiale toets) van het rapport.

Resumerend stellen wij dat de onderzoekers zich blijkbaar niet hebben afgevraagd waar de grenzen van hun eigen kennis liggen. Zij hebben verzuimd hun kennishiaten aan te vullen of tegengeluiden te "organiseren" en hebben op geen enkel moment de reikwijdte en impact van hun opdracht overzien.

THEORIE VERSUS PRAKTIJK

Wij stellen ons de vraag in hoeverre de onderzoekers in staat zijn objectief de veiligheid en doeltreffendheid van een brandweeroptreden te kunnen bepalen. Hoewel in het rapport pogingen worden gedaan het concept TS2+TS4=TS6 als volwaardige eenheid te presenteren, menen wij dat dit nadrukkelijk niet het geval is. De bevindingen van onze adviseurs (zie de bijlagen) vormen daarvoor een solide, vakinhoudelijke onderbouwing, gebaseerd op deskundigheid en ervaring.

De onderzoeksvraag van het Algemeen Bestuur aan de onderzoekers luidde (zie pagina 3 van het rapport): *'In hoeverre is de bezetting van een tankautospuiter (TS2 of TS4) in staat om de eerste vijf minuten na aankomst op de plaats incident effectief op te treden zonder dat daarbij wordt ingeboet op de veiligheid en effectiviteit in vergelijking met de traditionele TS6?'*

De gebezigde term 'TS2' wekt daarbij de suggestie dat de TS2 kan worden aangemerkt als 'tankautospuiter'. De wet zegt dat de tankautospuiter (TS) en de uitrusting gestandaardiseerd dient te zijn. Dit met het oog op de operationele uitgangspunten voor het optreden van een tankautospuiter zoals deze zijn vastgesteld in het branchevoorschrift; brandbestrijding en redding bij brand; bevrijding van beknelde en ingesloten personen en dieren; optreden bij incidenten met (milieu)gevaarlijke stoffen; optreden bij waterongevallen, (interregionale) bijstandsverlening en rampenbestrijding.

Het is een illusie te veronderstellen dat de primaire inzet van een bestelbus met 2 manschappen, ofwel Snelle Interventie Eenheid (SIE), Snel Interventie Voertuig (SIV), Fast Suppression Unit (FSU) of TS2, gelijkwaardig is aan die van een TS. Laat staan dat daarmee kan worden voorzien in de maatschappelijke behoefte aan goede brandweezorg bij maatgevende incidenten.

Opvallend is ook het oneigenlijke gebruik van het begrip 'basisbrandweereenheid' in bijlage 1 en 2 van het dekkingsplan 2.0. Het betreft hier de dekking voor het eerste deel van de modulaire eenheid (TS2 of TS4). De TS2 vergelijken met een 'basisbrandweereenheid', zoals bedoeld in artikel 3.1.2. van het Bvr, is naar ons oordeel misleidend en in strijd met de regels inzake brandweezorg.

JURIDISCH ONDERZOEK

De in het rapport geciteerde Prof. Mr. Dr. A.M. Hol, hoogleraar rechtsfilosofie en encyclopedie van het recht aan de Universiteit Utrecht omschrijft in zijn "*Juridisch onderzoek variabele bezetting tankautospuiter*" de juridische grondslag voor afwijkende voertuigbezettingen. Wij adviseren u derhalve kennis te nemen van dit onderzoek, zijn bevindingen en conclusies. (zie bijlage).

Los van het feit dat het huidige concept TS2+TS4 in Gooi en Vechtstreek geenszins voldoet aan de wettelijke gestelde bepalingen, worden er vanuit een overwegend theoretisch kader, kwaliteiten aan toegedicht die er in de praktijk van maatgevende incidenten niet of nauwelijks zijn. Het is dan ook bijzonder dat de 'positieve reactie' van de Minister van VenJ op het concept en de bevindingen van het rapport 'Variabele Voertuigbezetting in de eerste vijf minuten' maken dat de weg open staat naar verdere uitwerking en implementatie van het concept, aldus de OR in zijn advies van 17 december 2013. Daarnaast verspreidt de Brandweer Gooi en Vechtstreek het rapport met het zelf daaraan verleende predicaat 'onafhankelijk en wetenschappelijk' door het hele land.

Omdat wij op basis van de hierboven genoemde redenen de inhoud van het rapport volstrekt afwijzen en het beeld dat is ontstaan door de verspreiding van het rapport willen nuanceren, zullen wij ook de Vaste Kamercommissie voor Veiligheid en Justitie en de Inspectie VenJ informeren. De gezamenlijke vakorganisaties in de brandweersektor hebben op 18 april jongstleden de Inspectie SZW verzocht om een gesprek aangaande de inzet van variabele voertuigbezettingen in het land. In de bijlagen vindt u een afschrift van deze brief.

TOT BESLUIT

Wij gaan graag met uw bestuur in overleg voor een nadere toelichting op onze bevindingen ten behoeve van een veilige en adequate brandweezorg in uw regio en de inzet van afwijkende voertuigbezettingen daarbij.

Met vriendelijke groet.

Vakvereniging Brandweer Vrijwilligers
Marcel Dokter, voorzitter.